

REGNBUEBYEN

HANDLEPLAN
FOR LGBT+ POLITIKKEN

HANDLEPLAN FOR LGBT+ POLITIKKEN

LGBT+ HANDLEPLANEN BESTÅR
AF 5 TEMAER, SOM ER KOBLET TIL
LGBT+ POLITIKKEN.
TEMAERNE ER:

S.4
SUNDHED OG TRIVSEL

S.8
VIDEN OG INKLUDERENDESPROGBRUG I DAG,
- UDDANNELSES OG FRITIDSTILBUD

S.11
TRYGHED

S.13
SYNLIGHED OG ET MANGFOLDIGT BYLIV

S.16
MØDET MELLEM BORGERE OG AARHUS KOMMUNE

S.19
LITTERATUR

Der er koblet handlinger på hvert af de fem temaer. Handlingerne er resultatet af den involverende proces, som har fundet sted i et bredt fællesskab med borgere i alle aldre, byliv, organisationer, erhvervsliv og myndigheder.

Handlingerne i handleplanen kan realiseres indenfor den eksisterende, økonomiske ramme og kræver ikke særskilt finansiering. Handleplanen kan løbende justeres i takt med at handlingerne afprøves, iværksættes og afsluttes. Handlingerne er således midlertidige, og der kan løbende udvikles og iværksættes nye handlinger, som støtter op om politikken.

Det er magistratsafdelingerne i Aarhus Kommune, som er ansvarlige for at implementere handlingerne. Nogle af handlingerne lægger op til samarbejde med foreninger, uddannelsesinstitutioner, organisationer, mv. for, at de kan realiseres. Denne handleplan kan kvalificeres og suppleres af andre handlinger, som også er et resultat af den involverende proces. Disse handlinger kræver særskilt finansiering.

AARHUS SKAL VÆRE EN BY, HVOR ALLE TRIVES OG ER TRYGGE

AARHUS SKAL VÆRE EN BY, HVOR
ALLE BORGERE HAR LIGE MULIGHED
FOR AT BRUGE OG VÆRE I BYEN, OG
HVOR ALLE FRIT KAN VÆRE, HVEM
DE ER

SUNDHED OG TRIVSEL

For at Aarhus Kommune kan blive en god by for alle, hvor alle er sunde og trives, skal der være særligt fokus på LGBT+personers sundhed. LGBT+personer er på flere parametre i større mistrivsel sammenlignet med heteroseksuelle og ciskønnede og den øvrige befolkning. De er mere ensomme, begår flere selvmordsforsøg, har i højere grad angst og depression og har dårligere selv vurderet helbred^{1,2}. Samtidig er der behov for, at sundhedsvæsenet er klædt på med den rette viden til at tage sig af LGBT+ personers sundhed³.

- Dialog med Praktiserende Lægers Organisation, Region Midtjylland, AIDS-fondet og de sundhedsfaglige uddannelser om at sætte fokus på LGBT+området
- Mere information om lokale rådgivnings- og vejledningsindsatser om fysisk og mental sundhed, f.eks. Peer to Peer -rådgivning
- Indsats for ældre LGBT+ personer med henblik på at sikre øget sundhed, tryk og fællesskab
- Masterclass om Køn og Kultur for unge
- Styrket seksuel sundhed for unge

Dialog med Praktiserende Lægers Organisation, Region Midtjylland, AIDS-fondet og de sundhedsfaglige uddannelser om at sætte fokus på LGBT+ området

Sundhedssektoren scorer højt på de områder, hvor LGBT+ personer føler sig mindst anerkendt i Aarhus Kommune. Der er derfor behov for, at praktiserende læger og psykiatere har den rette viden om de sundhedsmæssige udfordringer, som LGBT+personer oplever, og hvordan de bedst kan spørge ind til deres udfordringer som forudsætning for hjælp og positiv udvikling. Som en start vil Aarhus Kommune og AIDS-fondet gå i dialog med Region Midt, PLO og de sundhedsfaglige uddannelser om forskellige muligheder for, hvordan der kan sættes mere fokus på LGBT+området blandt ansatte og studerende.

ANSVARLIGE AFDELINGER:

Mere information om lokale rådgivnings- og vejledningsindsatser om fysisk og mental sundhed, f.eks. Peer to Peer -rådgivning

Mange LGBT+personer føler sig ensomme og har behov for rådgivning omkring fysiologiske, psykologiske og sociale udfordringer, som det offentlige sundhedspersonale ikke kan tilbyde. Mange LGBT+foreninger er allerede kompetente på dette område. Aarhus Kommune vil arbejde med at informere om disse rådgivningstilbud.

ANSVARLIGE AFDELINGER:

Indsats for ældre LGBT+personer

Aarhus Kommune vil gå i dialog med Ældresagen og LGBT+ Huset om, hvilke behov der er for fællesskaber for ældre LGBT+borgere med mulighed for at Folkehusene kan danne ramme om nye initiativer og tilbud. I dialogen vil der også være fokus på, hvordan ældre kan få viden om sådanne tilbud. Der kan eksempelvis gennemføres forsøg med kulturarrangementer for LGBT+ personer i Folkehusene. Aarhus Kommune skal ligeledes undersøge, om der er ældreboliger, der kan øremærkes til LGBT+ personer, så ældre LGBT+ borgere kan have let adgang til LGBT+fællesskab gennem naboskabet.

ANSVARLIGE AFDELINGER:

Masterclass Køn og Kultur for unge

Masterclass "Køn og Kultur" for unge, der har et forløb i Unge, Job og Uddannelse. Målgruppen er unge, som er nysgerrige, eksperimenterer eller allerede har taget en beslutning om køn og seksualitet. De unge arbejder med køn og kultur som fælles tredje gennem bl.a. film, keramik og museumsbesøg. Formålet er, at deltagerne tilegner sig viden og deler erfaringer under temaet "Køn og Kultur". Derudover er formålet, at de unge får kendskab til de foreninger, aktiviteter og fællesskaber, der tilbydes i Aarhus.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MSB

Styrket seksuel sundhed for unge

Byrådet vedtog d. 26. november 2022 at nedsætte et Unge-seksualråd med byens 15-28-årige unge. Rådet skal rådgive Aarhus Kommune indenfor unges seksuelle sundhed og derigennem fremme 'et sexet Aarhus'. Målet med rådet er, at de unges behov, ønsker og sprog i højere grad afspejles i indsatser og i måden, vi taler om unges seksuelle sundhed på og derigennem får en større effekt og værdi for de unge selv.

Rådets første opgave er sammen med byens aktører på området at udvikle en sex-punktsplan med perspektiver og anbefalinger til byrådet. Nedsættelse af Unge-seksualrådet og udarbejdelse af sex-punktsplan igangsættes i første omgang indenfor eksisterende indsats i Sundhed og Omsorg med inddragelse af Børne- og ungebyrådet.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MSO

VIDEN OG INKLUDERENDE SPROG I DAG-, UNDERVISNINGS- OG FRITIDSTILBUD

Dag-, undervisnings- og fritidstilbud spiller en central rolle i forhold til, at børn og unge fra en tidlig alder lærer om køn, seksualitet og om forskellige måder at være familie på. Hverdagens fællesskaber skal opleves som inkluderende, og børn og unge skal mødes af medarbejdere med mangfoldige og inkluderende forståelser om køn og seksualitet. Undersøgelser viser blandt andet, at LGBT+børn og unges trivsel er lavere sammenlignet med deres klassekammerater⁴.

- Øget opmærksomhed og refleksion om LGBT+ området i dag-, undervisnings- og fritidstilbud
- Skolernes antimobbestrategier skal kunne håndtere mobning relateret til seksualitet, køn, kønsudtryk og kønsidentitet.
- Dialog med VIA i forhold til undervisning i LGBT+ området
- Adgang til den nyeste viden og inspirationsmateriale, som skal understøtte den pædagogiske praksis

Øget opmærksomhed og refleksion ift. LGBT+ området i dag-, undervisnings- og fritidstilbud

Medarbejdere i dagtilbud, skole, fritid- og på ungdomsuddannelserne reflekterer over og anvender viden, der giver dem kompetencer til at varetage en pædagogisk praksis, der afspejler et LGBTI+ inkluderende samfund. Medarbejderne har kompetencer til at håndtere, hvor børn og unge bliver ekskluderet på grund af deres eller deres families LGBTI+ orientering.

Der kan hentes inspiration og viden her:

- www.ssfkompas.dk – en hjemmeside udviklet af De nationale Centre for Undervisningsmidler (CFU) og eksterne parter som Sex & Samfund og Børns Vilkår
- Børn og unges seksuelle sundhed - fem oplæg (aarhus.dk) – oplægget Bag begreberne: En introduktion til LGBT+begreberne og minoritetsgruppen bag” ved LGBT+HUSET i Aarhus.
- HAN, HUN, HEN - Opdrag til ligestilling og mangfoldighed. Cecilie Nørgaard. Gyldendal 2021.
- LGBTQ+ I SKOLEN. Annette Hildebrand Jensen, Mette de la Motte Gundersen. Dafolo 2022.
- dlf.org/media/11386675/dlf-pjecen-er-du-opmaerksom-paa-koen-i-skolen.pdf

ANSVARLIGE AFDELINGER: MBU

Skolernes antimobbestrategier skal kunne håndtere mobning relateret til seksualitet, køn, kønsudtryk og kønsidentitet

Alle folkeskoler skal have en antimobbestrategi, der skal bidrage til at forebygge og reducere mobning, både digitalt og i den fysiske verden – i skole og fritid. Strategien skal i øvrigt bidrage til at øge elevernes generelle trivsel og mulighed for at deltage i trygge læringsfællesskaber. Den skal også kunne håndtere mobning relateret til seksualitet, køn og kønsidentitet med udgangspunkt i mangfoldige fællesskaber. Skolerne gennemgår egne antimobbestrategier. Og Børn og Unge gennemgår Aarhus Kommunes antimobbestrategi.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MBU

Dialog med VIA i forhold til undervisning i LGBT+ området

Kommende lærere, pædagoger, socialrådgivere, sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter skal have viden om LGBT+ området og teori om normkritik, allerede på deres uddannelse. Som en start går de relevante Magistratsafdelinger i Aarhus Kommune i dialog med VIA om muligheden for at få større fokus på LGBT+ området i undervisningen på uddannelserne. MBU er pt. ved at afklare, hvilke af sine samarbejdesfora med VIA, denne opgave bedst løftes ind i.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MBU, MSO OG MSB

Adgang til den nyeste viden og inspirationsmateriale som skal understøtte den pædagogiske praksis

Medarbejdere i dag- undervisnings- og fritidstilbud i Aarhus Kommune skal have adgang til den nyeste viden på LGBT+området. Aarhus Kommune inddrager relevante videnspersoner og vidensorganisationer i forbindelse med udarbejdelse og opdatering af materialer. Der kan hentes inspiration og viden her:

- [Hjælp dit barn til seksuel sundhed \(aarhus.dk\)](https://www.aarhus.dk)
- [Køn og seksualitet \(aarhus.dk\)](https://www.aarhus.dk)
- [Seksuel sundhed - AarhusIntra \(aarhuskommune.dk\)](https://www.aarhuskommune.dk)
- www.ssfkompas.dk
- [emu.dk/grundskole/sundheds-og-seksualundervisning-og-familiekundskab/koen-krop-og-seksualitet/lgbt-i](https://www.emu.dk/grundskole/sundheds-og-seksualundervisning-og-familiekundskab/koen-krop-og-seksualitet/lgbt-i)
- [dcum.dk/vaerktoejer-og-inspiration/trivsel-og-tryghed-for-lgbtplus-elever](https://www.dcum.dk/vaerktoejer-og-inspiration/trivsel-og-tryghed-for-lgbtplus-elever)

Ansvarlige afdelinger: MBU

TRYGHED

Aarhus skal være en tryk og attraktiv by at færdes i for alle borgere og byens gæster. Dette opnår vi bedst gennem tæt samarbejde med aktører i bylivet. Det er i nattelivet, at flest LGBT+personer oplever diskrimination, hadkriminalitet og utryghed. Mere end 50 procent af de adspurgte LGBT+personer har oplevet diskrimination og hadkriminalitet i det aarhusianske natteliv⁶.

- Dialog med Midttrafik om uddannelse af buschauffører i konflikthåndtering
- Undersøge muligheden for bedre at kunne registre og monitorere diskrimination relateret til LGBT+minoriteter
- Digital tryghed

Dialog med Midttrafik om uddannelse af buschauffører i konflikthåndtering

LGBT+personer oplever i højere grad utryghed ved at tage offentlig transport. Her er LGBT+personer som minoritet særligt udsatte. Denne udsathed øges ved, at flugtmulighederne er mindre sammenlignet med det åbne rum. Derfor undgår mange LGBT+personer offentlig transport. Aarhus Kommune går i dialog med Midttrafik om, hvordan sikkerheden kan øges hos udsatte LGBT+borgere. Et konkret forslag er, at chaufførerne mere systematisk end i dag uddannes i konflikthåndtering.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MTM

Undersøge muligheden for bedre at kunne registre og monitorere diskrimination relateret til LGBT+minoriteter

De anmeldelser vi ser i dag af hadkriminalitet og chikane er kun en lille del af virkeligheden. Der er et betydeligt mørketal i forhold til, at vi som samfund kan udtale os om diskrimination. Når LGBT+borgere eller andre i dag opfatter diskrimination på den måde, kan det enten være fordi, de ikke altid ved, hvordan det skal anmeldes, eller fordi de vælger ikke at nævne det overhovedet. Nogle af de øvrige Rainbow Cities arbejder med at supplere de almindelige anmeldelser til Politiet med nogle lettere tilgængelige app-hotlines til enheder uden for Politiet. Hvis vi som samfund skal være i stand til at adressere mere udsatte målgrupper, end dem, der anmelder hadkriminalitet eller diskrimination til politiet i dag, bør vi undersøge alternativer til den nuværende måde at anmelde på.

ANSVARLIGE AFDELINGER: BA

Digital tryghed

Det er væsentligt at holde de digitale aspekter af borgernes dagligdag for øje. 'Det digitale' gennemsyrrer alle dele af menneskers liv, og er en væsentlig faktor for såvel trivsel som for hverdagens gøremål. Som fagperson, der har kontaktflade med LGBT+ borgere, bør man derfor have en opmærksomhed på betydningen af og påvirkningen fra 'det digitale'. Dels som videnskilde, dels som kommunikationsflade, dels som adgang til fællesskaber og individer, man kan spejle sig i, og dels som portal for ubehagelige tilnærmelser og indhold.

Center for Digital Pædagogik vil stå til rådighed som samarbejds- og sparringspartner i opkvalificeringen af relevante fagpersoners viden og forståelse for de digitale aspekter af menneskers liv.

ANSVARLIGE AFDELINGER: MBU

**AARHUS ER EN
MANGFOLDIG
ATTRAKTIV BY
AT LEVE OG AR-
BEJDE I – SOM
REGNBUEBYEN
AARHUS**

SYNLIGHED OG ET MANGFOLDIGT BYLIV

Aarhus skal være en åben, inkluderende og mangfoldig by, hvor alle byens borgere og gæster uanset seksualitet eller kønsidentitet bliver mødt af byen og dens byliv med samme rummelighed og respekt.

Kulturbyen Aarhus har nogle gode forudsætninger for proaktivt at synliggøre LGBT+ området og mangfoldigheden i Aarhus og regionen i det hele taget, som et grundlag for at udvikle Regnbuebyen Aarhus.

- Bred repræsentation af personer med dobbeltminoriteter i beslutningsprocesser
- Regnbueinformation på hjemmesiden
- Systematisk fokus på fundraising

Bred repræsentation af personer med dobbeltminoriteter i beslutningsprocesser

Rekruttering til forskellige, formelle fora i Aarhus Kommune sker i dag ud fra historiske, faglige, repræsentative kriterier. Hvis vi vil have en mere mangfoldig repræsentation i diverse fora kan man f.eks. ansætte flere personer med minoritetsbaggrund, samarbejde med deres organisationer eller være mere bevidst om repræsentationen i det visuelle udtryk, f.eks. i rekrutteringsmateriale.

Det nedsættes en arbejdsgruppe, der kommer med anbefalinger til en bredere repræsentation af minoriteter i Aarhus Kommune.

ANSVARLIGE AFDELINGER: BA

Regnbueinformation på hjemmesiden

Det gøres lettere for tilflyttere og andre interesserede at finde fællesskaber og LGBT+ tilbud også via Aarhus Kommunes hjemmeside. Der er allerede etableret overblik over tilbud af LGBT+ Huset og andre LGBT+ foreninger i Aarhus og der linkes til disse fra siden.

ANSVARLIGE AFDELINGER: BA OG MKB

Systematisk fokus på fundraising

Der er i dag ofte konkurrence mellem f.eks. Aarhus Pride, LGBT+ Huset og andre LGBT+ foreninger i relation til forskellige fonde på kultur- eller social- området. Det kan overvejes at pulje eller koordinere nogle af de ressourcer, som foreningerne har, eventuelt med personalemæssig støtte fra Aarhus Kommune – i forhold til et mål om at få fondsbidragene til at spille sammen med foreningerne og Aarhus Kommune i relation til visionerne og målene i LGBT+ politikken.

ANSVARLIGE AFDELINGER: BA

**AARHUS SKAL
VÆRE EN BY,
HVOR ALLE
FØLER SIG
ANERKENDT OG
RESPEKTERET**

MØDET MELLEM BORGERE OG AARHUS KOMMUNE

Aarhus Kommune skal sikre, at medarbejdere er fagligt klædt på til at møde alle borgere og brugere uanset deres seksualitet eller kønsidentitet. Vi skal sikre en mere ligestillet service, hvor borgere og brugere mødes fordomsfrit og med anerkendelse af, hvem de er. Det gælder både i det direkte møde med kommunens medarbejdere og på digitale platforme og systemer, som kommunen benytter sig af.

- Gennemgang af standardbreve, blanketter og formularer for at sikre et inkluderende sprogbrug
- Systemejerne i Aarhus Kommune skal gå forrest og indarbejde krav om inkluderende sprog i vores kontrakter
- Masterclass i LGBT+ for medarbejdere i Unge, Job og Uddannelse

Gennemgang af standardbreve, blanketter og formularer for at sikre et inkluderende sprogbrug

I Epinion-undersøgelsen fra 2021 svarer 11 procent af LGBT+personerne, at de har oplevet, at Aarhus Kommune ikke har anerkendt deres kønsidentitet og/eller seksualitet. Hovedparten har oplevet dette ved udfyldelse af spørgeskemaer, blanketter og formularer i forbindelse med folkeskolen, dagtilbud, sundhedsvæsenet, borgerservice og jobsøgning.

Inkluderende sprogbrug kan blandt andet indebære, at køn fjernes i formularer, medmindre det er strengt nødvendigt, eller at der indsættes en tredje mulighed. Formuleringen: "han" eller "hende" vil kunne erstattes til en kønsneutral variant såsom "dem" eller "vedkommende". "Til mor og far" vil kunne erstattes med "Til forældrene" i breve fra skoler og børnehaver.

Alle Magistratsafdelinger undersøger (evt. med hjælp fra LGBT+ personer) i løbet af en nærmere angiven periode, hvor og hvordan et mere inkluderende sprogbrug kan implementeres.

ANSVARLIGE AFDELINGER: ALLE AFDELINGER

Systemejerne i Aarhus Kommune skal gå forrest og indarbejde krav om inkluderende sprogbrug i vores kontrakter.

De IT-systemer og automatiserede værktøjer, som Aarhus Kommune i stigende grad tager i brug, rummer historisk en række bias også om bl.a. køn. Det kan meget nemt medføre diskrimination og uhensigtsmæssigt kommunikation med borgerne. Det er en strukturel risiko for diskrimination, som vi som kommune ikke selv umiddelbart har indflydelse på fordi vi f.eks. ikke har indsigt i de algoritmer, som systemerne bruger.

Derfor skal Aarhus Kommunes systemejere, når det er muligt, gå forrest og indarbejde krav om inkluderende sprogbrug, når kontrakter er i udbud.

ANSVARLIGE AFDELINGER: ALLE AFDELINGER

Masterclass i LGBT+ for medarbejdere i Unge, Job og Uddannelse

Formålet er at klæde deltagerne bedre på til mødet med unge LGBT+ personer. Deltagerne opnår en bedre forståelse for, hvordan seksuelle og kønsminoriteter møder verden, og hvordan dette møde kan påvirke målgruppens trivsel. Formålet er at deltagerne bliver klogere på, hvordan de bedst støtter og imødekommer LGBT+ personer i kontakten med Unge, Job og Uddannelse (forløb 1 vinter 2022, forløb 2 planlagt foråret 2023).

ANSVARLIGE AFDELINGER: MSB

LITTERATUR

1. FRISCH M, MOSEHOLM E, ANDERSSON M, ANDRESEN JB, GRAUGAARD C. *SEX I DANMARK. NØGLETAL FRA PROJEKT SEXUS 2017-2018*. STATENS SERUM INSTITUT & AALBORG UNIVERSITET, 2019.
2. Friis K, Jensen MM, Pedersen MH, Lasgaard M, Larsen FB, Jørgensen SS, Frandsen KT, Sørensen JB. *Hvordan har du det? 2021 – Sundhedsprofil for region og kommuner (Bind 1)*. Aarhus: DEFACTUM, Region Midtjylland, 2022.
3. Haahr, KE. "Min læge sagde, at lesbiske slet ikke kunne få seks sygdomme." *Undersøgelse om seksuel sundhed blandt lesbiske, biseksuelle, queers og kvinder, der har sex med kvinder*. København: Aidsfondet, 2017.
4. Juhl, NL. *Stop diskrimination i skolen – LGBTQ elever trivsel og vilkår i grundskolen*. LGBT+ Ungdom & LGBT+ Danmark, 2021.
5. Stavnsgaard, L. *Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab. Inspiration til undervisning fra 0.-9. klasse*. Sex & Samfund, 2020.
6. Epinion. *LGBT+ personers syn på Aarhus som by*. Epinion, Aarhus Kommune, 2021.
7. Michelson, MR. *The power of visibility: advances in LGBT rights in the United States and Europe*. J Polit. 2019; 81: e1-e5.
8. *Kommunikationsvejledning: Kønsinkluderende sprogbrug*. Københavns Kommune 2022.